

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 16. juni 2023 kl. 14.00

PDF-versjon 16. juni 2023

16.06.2023 nr. 62

Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven)

Prop.45 L (2022–2023), Innst.431 L (2022–2023), Lovvedtak 96 (2022–2023). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 7. og 12. juni 2023. Fremmet av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Følgende lov oppheves:

Lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven).

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).
- 2 Lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova).
- 3 Lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene (partiloven).
- 4 Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- 5 Lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven).

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde

§ 1-1. Lovens formål og virkeområde

- (1) Loven skal sikre frie, hemmelige og tillitskapende valg.
- (2) Loven gjelder ved valg av representanter til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved stortingsvalg

- (1) Norske statsborgere som har fylt 18 år eller fyller 18 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved stortingsvalg hvis de er eller har vært folkeregistrert som bosatt i Norge.
- (2) Norsk personale ved diplomatiske og konsulære stasjoner i utlandet har stemmerett uavhengig av om de er eller har vært folkeregistrert som bosatt i Norge. Det samme gjelder personalets husstandsmedlemmer.

§ 2-2. Stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg

- (1) Norske statsborgere som har fylt 18 år eller fyller 18 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg hvis de er eller har vært folkeregistrert som bosatt i Norge.

(2) § 2-1 andre ledd gjelder tilsvarende.

(3) Personer som ikke er norske statsborgere, har stemmerett hvis de har fylt 18 år eller fyller 18 år innen utgangen av valgåret og enten

- a. har vært folkeregistrert som bosatt i Norge de tre siste årene før valgdagen eller
- b. er statsborgere av et annet nordisk land og har blitt folkeregistrert som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret.

§ 2-3. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall

(1) Departementet skal opprette og oppdatere manntall. Manntallet skal oppdateres til og med lørdagen før valgdagen. Ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg skal det opprettes et felles manntall.

(2) Departementet skal sørge for at alle kommuner og fylkeskommuner 2. januar i valgåret får et manntall.

§ 2-4. Tilgang til folkeregisteret

Departementet, fylkeskommuner og kommuner kan uten hinder av taushetsplikt innhente de opplysningene fra folkeregisteret som er nødvendige for å gjennomføre valg.

§ 2-5. Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer

Departementet kan behandle innhentede personopplysninger for å utvikle og teste IT-systemer for manntallet hvis det er umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger.

§ 2-6. Hvilken kommune velgerne skal manntallsføres i

(1) Personer med stemmerett som er bosatt i Norge, skal manntallsføres i den kommunen der de var folkeregistrert som bosatt 30. juni i valgåret.

(2) Personer med stemmerett som oppholder seg på Svalbard eller Jan Mayen, skal manntallsføres i den kommunen der de sist var folkeregistrert som bosatt.

(3) Personer med stemmerett som er bosatt utenfor Norge, og som har vært folkeregistrert som bosatt i Norge i løpet av de siste 10 årene før valgdagen, skal manntallsføres i den kommunen der de sist var folkeregistrert som bosatt.

(4) Personer med stemmerett som ikke har vært folkeregistrert som bosatt i Norge i løpet av de siste 10 årene før valgdagen, skal, hvis de stemmer, manntallsføres i den kommunen der de sist var folkeregistrert som bosatt.

(5) Norsk personale ved diplomatiske og konsulære stasjoner i utlandet som ikke har vært folkeregistrert som bosatt i en kommune i Norge før de blir ansatt, skal manntallsføres i Oslo kommune. Det samme gjelder personalets husstandsmedlemmer.

§ 2-7. Utlegging av manntallet til offentlig ettersyn

(1) Valgstyret skal legge manntallet ut til offentlig ettersyn. Manntallet skal ligge ute til og med valgdagen.

(2) Valgstyret skal kunngjøre når og hvor manntallet legges ut og samtidig opplyse om hvordan velgerne skal gå frem for å få rettet feil i manntallet.

§ 2-8. Retting av manntallet

- (1) Personer som mener at de selv eller andre uriktig er blitt innført i eller utelatt fra manntallet i kommunen, kan kreve at feilen skal rettes.
- (2) Et skriftlig og begrunnet krav om retting av manntallet skal sendes til valgstyret i kommunen.

§ 2-9. Melding om endringer i manntallet

Hvis manntallet blir endret etter krav om retting, eller etter at valgstyret er blitt oppmerksom på feil, skal valgstyret snarest gi melding om endringen til de personene det gjelder. Valgstyret skal gi slik melding også hvis et krav om retting ikke blir tatt til følge.

§ 2-10. Informasjon til velgerne om stemmerett

Departementet skal sørge for at alle personer med stemmerett og som er folkeregistrert som bosatt i Norge, får informasjon om hvilken kommune de kan stemme i på valgtinget. Dette gjelder likevel ikke personer med bostedsadresse på Svalbard eller Jan Mayen.

§ 2-11. Forskrift

Departementet kan gi forskrift om

- a. manntallsføring, behandling og oppdatering av manntallet
- b. manntallsføring av personer som har sperret adresse i folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-4, jf. beskyttelsesinstruksen § 2
- c. utleggingsmanntallet
- d. tilgang til og bruk av manntallseksemplarer
- e. formidling av og innhold i informasjon til velgerne.

Kapittel 3. Valgbarhet og ombudsplikt**§ 3-1. Valgbarhet ved stortingsvalg**

Personer som har stemmerett ved stortingsvalg og ikke er utelukket fra valg etter § 3-3, er valgbar til Stortinget.

§ 3-2. Valgbarhet ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg

Personer som har stemmerett ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg, er valgbar til fylkestinget eller kommunestyret hvis følgende vilkår er oppfylt:

- a. Han eller hun er på valgdagen folkeregistrert som bosatt i kommunen ved kommunestyrevalg eller i en av kommunene i fylket ved fylkestingsvalg.
- b. Han eller hun er ikke utelukket fra valg etter § 3-3.

§ 3-3. Hvem som er utelukket fra valg

- (1) Utelukket fra valg til Stortinget er
 - a. dommere i Høyesterett
 - b. ansatte i departementene, bortsett fra statssekretærer og politiske rådgivere
 - c. ansatte i utenriksstjenesten.

- (2) Utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er
- a. statsforvalteren og assisterende statsforvalter
 - b. kommunedirektøren i fylkeskommunen eller kommunen og hans eller hennes stedfortreder
 - c. kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå i fylkeskommunen eller kommunen
 - d. sekretærer for fylkestinget eller kommunestyret
 - e. den som har ansvaret for regnskapsfunksjonen i fylkeskommunen eller kommunen
 - f. de som foretar revisjon av fylkeskommunen eller kommunen
 - g. ansatte i fylkesrådets eller kommunerådets sekretariat som har fått myndighet delegert fra rådet.
- (3) De som ellers ville ha vært utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret på grunn av sin stilling, er likevel valgbar hvis de fratrer stillingen før fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon.

§ 3-4. Ombudsplikt

- (1) Alle plikter å la seg føre opp på en valgliste, med mindre de gir skriftlig melding om at de ikke ønsker å bli ført opp på den aktuelle valglisten innen den fristen som distriktsvalgstyret, fylkesvalgstyret eller valgstyret setter.
- (2) Alle som velges til representanter til Stortinget, fylkesting og kommunestyre, har plikt til å motta valget.

Kapittel 4. Valgorganer

§ 4-1. Riksvalgstyret

- (1) Etter hvert stortingsvalg skal Stortinget oppnevne et riksvalgstyre som fungerer i fire år fra 1. januar det andre årsskiftet etter stortingsvalget. Riksvalgstyret skal behandle klager på valget, jf. § 16-1 bokstav a til e, g og h. Riksvalgstyret skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av Stortinget.
- (2) Riksvalgstyret skal ha fem medlemmer. Lederen og to andre medlemmer skal være dommere. Det skal oppnevnes tre felles varamedlemmer for medlemmene som er dommere, og to felles varamedlemmer for de andre medlemmene. Medlemmene og varamedlemmene kan gjenoppnevnes.
- (3) Følgende personer kan ikke oppnevnes til riksvalgstyret:
- a. medlemmer av regjeringen
 - b. representanter og vararepresentanter til Stortinget
 - c. medlemmer og varamedlemmer av fylkesting og kommunestyre
 - d. statssekretærer og politiske rådgivere i departementene og på Stortinget.
- (4) Medlemmer og varamedlemmer av riksvalgstyret som stiller til valg til Stortinget, et fylkesting eller et kommunestyre, skal gå ut av riksvalgstyret.
- (5) Departementet skal oppnevne et sekretariat for riksvalgstyret. Sekretariatet er uavhengig i sitt arbeid med å forberede saker for riksvalgstyret.
- (6) Stortinget fastsetter godtgjøring til riksvalgstyrets medlemmer og varamedlemmer.

§ 4-2. Fratreden fra verv som medlem eller varamedlem av riksvalgstyret

- (1) Stortinget kan løse et medlem eller varamedlem av riksvalgstyret fra vervet når han eller hun ber om det av personlige grunner eller grovt har krenket plikter som følger med vervet.

(2) I særlige tilfeller kan Stortinget løse ett eller flere medlemmer eller varamedlemmer fra vervet hvis det er nødvendig for at riksvalegstyret skal kunne utføre sine oppgaver.

(3) Et vedtak om å løse et medlem eller et varamedlem fra vervet fattes med vanlig flertall når han eller hun selv ber om å bli løst fra vervet. I andre tilfeller fattes vedtaket med to tredjedeler av stemmene.

(4) Når et medlem eller varamedlem av riksvalegstyret dør eller fratrer, skal Stortinget oppnevne et nytt medlem eller varamedlem for resten av perioden.

§ 4-3. Distriktsvalgstyre

(1) Ved stortingsvalg skal hvert valgdistrikt ha et distriktsvalgstyre med minst tre medlemmer. Det kan velges ett felles distriktsvalgstyre for alle valgdistriktene i fylket. Fylkestinget velger selv distriktsvalgstyrets leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer.

(2) Ved stortingsvalg har valgstyret i Oslo kommune funksjon som distriktsvalgstyre i Oslo valgdistrikt. § 10-13, § 10-14 første, tredje og femte ledd og § 10-15 tredje ledd gjelder ikke ved gjennomføringen av stortingsvalg i Oslo valgdistrikt.

§ 4-4. Fylkesvalgstyre

Ved fylkestingsvalg skal hvert valgdistrikt ha et fylkesvalgstyre med minst tre medlemmer. Fylkestinget velger selv fylkesvalgstyrets leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer.

§ 4-5. Valgstyre

Hver kommune skal ha et valgstyre med minst tre medlemmer. Kommunestyret velger selv valgstyrets leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer.

Kapittel 5. Listeforslag

§ 5-1. Krav til listeforslag

(1) Et listeforslag skal ha en overskrift og må inneholde opplysninger om

- a. hvilket valg listeforslaget gjelder for
- b. hvilke kandidater som stiller til valg på listeforslaget
- c. hvem som har skrevet under på listeforslaget.

(2) Overskriften på listeforslaget skal angi det partiet eller den gruppen som har satt frem forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av et registrert politisk parti, skal overskriften være partiets registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på et registrert politisk parti eller en registrert samepolitisk enhet eller med overskriften på andre listeforslag i samme valgdistrikt.

(3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår. Deres stilling eller bosted kan føres på listeforslaget. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene. På fellelister kan det opplyses om kandidatenes tilhørighet til de ulike gruppene som står bak listeforslaget. Hvis et listeforslag inneholder opplysninger om stilling, bosted eller gruppetilhørighet, skal slike opplysninger gis for alle kandidatene på listeforslaget.

(4) Listeforslaget skal ikke inneholde annen informasjon til velgerne enn det som fremgår av paragrafen her.

(5) Kandidater kan bare stå på ett listeforslag i valgdistriktet. Det samme partiet eller den samme gruppen kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

§ 5-2. Antall kandidater på listeforslaget

- (1) Ved stortingsvalg skal listeforslaget minst inneholde navnet på så mange kandidater som det skal velges representanter fra valgdistriktet. Forslaget kan maksimalt inneholde seks flere navn enn det skal velges representanter fra distriktet.
- (2) Ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg skal listeforslaget inneholde navnet på minst syv kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde seks flere navn enn det skal velges representanter.
- (3) Navnene til kandidatene skal settes opp i rekkefølge.

§ 5-3. Stemmetillegg ved kommunestyrevalg

- (1) Ved kommunestyrevalg kan et visst antall av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg. Stemmetillegg kan gis til
 - a. inntil fire kandidater når kommunestyret har fra 11 til 23 medlemmer
 - b. inntil seks kandidater når kommunestyret har fra 25 til 53 medlemmer
 - c. inntil ti kandidater når kommunestyret har 55 eller flere medlemmer.
- (2) Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
- (3) Navnene til kandidater med stemmetillegg skal stå øverst på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 5-4. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) Listeforslag fra partier som er registrert i Partiregisteret, og som ved forrige stortingsvalg fikk minst 5 000 stemmer i hele landet, skal være underskrevet av to styremedlemmer i partiets avdeling med ansvar for det valgdistriktet listen gjelder. Det samme gjelder for partier som er blitt registrert i Partiregisteret etter forrige stortingsvalg. Hvis et registrert politisk parti stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppe, gjelder likevel bestemmelsene i andre ledd.
- (2) Øvrige listeforslag skal være underskrevet av minst så mange personer som tilsvarer én prosent av antall personer med stemmerett ved forrige valg i valgdistriktet. Ved kommunestyrevalg skal listeforslaget likevel være underskrevet av minst like mange personer som det skal velges medlemmer til kommunestyret.
- (3) Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet og kan bare skrive under på ett listeforslag.

§ 5-5. Vedlegg til listeforslaget

Følgende opplysninger skal ligge ved listeforslaget:

- a. oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til personene som har underskrevet på listeforslaget
- b. oversikt over kandidatenes fødselsdato
- c. forsikring fra kandidater som ikke er folkeregistrert som bosatt i fylket ved fylkestingsvalg eller i kommunen ved kommunestyrevalg, om at de vil være folkeregistrert der på valgdagen
- d. forsikring fra kandidater som på grunn av sin stilling ikke er valgbare ved fylkestingsvalg eller kommunestyrevalg, om at de vil fratre stillingen før fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon.

§ 5-6. Tillitsvalgte og tillitsutvalg

- (1) Hvis et listeforslag fra et registrert politisk parti er underskrevet av to styremedlemmer i partiets avdeling med ansvar for det valgdistriktet listen gjelder, jf. § 5-4 første ledd, er disse to styremedlemmene tillitsvalgt og vararepresentant for listeforslaget. Styret for avdelingen er tillitsutvalg.

(2) For øvrige listeforslag er de to øverste underskriverne på listeforslaget henholdsvis tillitsvalgt og vararepresentant. De fem øverste underskriverne er tillitsutvalg, og de tre neste er vararepresentanter.

§ 5-7. Frist for å levere listeforslaget

- (1) Frist for å levere et listeforslag er klokken 12 den 31. mars i valgåret.
- (2) Ved stortingsvalg og fylkestingsvalg regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til fylkeskommunen.
- (3) Ved kommunestyrevalg regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til kommunen.
- (4) Hvis det ved kommunestyrevalg er levert færre enn to listeforslag når fristen løper ut, kan kommunestyret selv utsette fristen til senest klokken 12 den 30. april.

§ 5-8. Tilbakekalling av listeforslaget

- (1) Tillitsutvalget kan kalle tilbake listeforslaget.
- (2) Melding om tilbakekalling skal gis til distriktsvalgstyret ved stortingsvalg, til fylkesvalgstyret ved fylkestingsvalg og til valgstyret ved kommunestyrevalg.
- (3) Meldingen skal være kommet inn til fylkeskommunen ved stortingsvalg og fylkestingsvalg og kommunen ved kommunestyrevalg før listeforslaget har blitt godkjent.

§ 5-9. Hvem som har ansvaret for å godkjenne listeforslaget

- (1) Ved stortingsvalg godkjenner eller forkaster distriktsvalgstyret selv listeforslag og tilbakekallinger av listeforslag.
- (2) Ved fylkestingsvalg godkjenner eller forkaster fylkesvalgstyret selv listeforslag og tilbakekallinger av listeforslag.
- (3) Ved kommunestyrevalg godkjenner eller forkaster valgstyret selv listeforslag og tilbakekallinger av listeforslag.
- (4) Vedtak om godkjenning eller forkasting skal fattes senest 1. juni i valgåret.

§ 5-10. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

- (1) Listeforslagene skal legges ut til offentlig ettersyn etter hvert som de kommer inn.
- (2) Valgmyndighetene skal kontrollere at et listeforslag oppfyller kravene i loven her.
- (3) Hvis listeforslaget ikke oppfyller kravene, skal valgmyndighetene gi listeforslagets tillitsvalgte en frist på syv dager til å rette listeforslaget.
- (4) Valgmyndighetene skal gi melding til samtlige kandidater på listeforslagene om at de er satt opp på et listeforslag, og opplyse om at kandidatene etter § 3-4 har rett til å bli fritatt fra å stå på valglisten.
- (5) Hvis det er uklart hvem som har rett til å representere et registrert politisk parti på lokalt nivå, og dermed rett til å stille liste for partiet, skal valgmyndighetene innhente uttalelse fra partiets utøvende organ og legge den til grunn, jf. partiloven § 3 andre ledd bokstav b.
- (6) Valgmyndighetene skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i valgdistriktet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Hvis de ikke svarer innen fristen, skal de settes opp på det listeforslaget som kom inn først.

§ 5-11. Endring av listeforslaget etter innleveringsfristen

(1) Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan listeforslagets tillitsvalgte bare gjøre de endringer som er nødvendige for å bringe listeforslaget i samsvar med kravene i loven her.

(2) Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget, kan listen suppleres med et nytt navn. Listeforslagets tillitsvalgte kan i så fall bestemme om navnet skal settes på den tomme plassen, eller om de etterfølgende kandidatene skal rykke opp i uforandret rekkefølge, og at listen da skal suppleres med et nytt navn nederst. § 5-5 bokstav b til d gjelder tilsvarende.

§ 5-12. Kunngjøring av valglister

Når listeforslagene er godkjent, skal valgmyndighetene legge valglistene ut til offentlig ettersyn. Valgmyndighetene skal kunngjøre hva som er overskriftene på valglistene og hvor listene er lagt ut.

§ 5-13. Trykking av stemmesedler

(1) Ved stortingsvalg, fylkestingsvalg og kommunestyrevalg har departementet ansvaret for at det trykkes stemmesedler som inneholder navnene til de registrerte politiske partiene som ved forrige stortingsvalg fikk minst 5 000 stemmer i hele landet, og navnene til partier som er registrert i Partiregisteret etter forrige stortingsvalg.

(2) Ved stortingsvalg har distriktsvalgstyret ansvaret for at det trykkes stemmesedler for valglistene i valgdistriktet.

(3) Ved fylkestingsvalg har fylkesvalgstyret ansvaret for at det trykkes stemmesedler for valglistene i valgdistriktet.

(4) Ved kommunestyrevalg har valgstyret ansvaret for at det trykkes stemmesedler for valglistene i kommunen.

(5) Stemmesedlene etter første ledd skal være klare til bruk når forhåndsstemmingen starter 1. juli.

(6) Stemmesedlene etter andre til fjerde ledd skal være klare til bruk når den ordinære forhåndsstemmingen starter 10. august.

§ 5-14. Forskrift

Departementet kan gi forskrift om

- a. krav til elektroniske underskrifter etter § 5-4 ved bruk av en godkjent digital løsning
- b. innlevering av listeforslag i en godkjent digital løsning og på papir
- c. behandling av listeforslag
- d. utforming, trykking og utsending av stemmesedler.

Kapittel 6. Fellesbestemmelser for stemming innenlands

§ 6-1. Kunngjøring av når og hvor velgerne kan stemme

(1) Valgstyret skal kunngjøre når og hvor velgerne kan stemme.

(2) Sysselmasteren skal kunngjøre når og hvor velgerne kan stemme på Svalbard.

§ 6-2. Hvem som har ansvaret for stemningen i et valglokale

I hvert valglokale skal det være en leder og en nestleder med ansvar for stemningen. Dette gjelder ikke ved stemming etter § 7-1 andre og tredje ledd.

§ 6-3. Antallet valgmedarbeidere ved stemming som ikke foregår i et valglokale

Hvis stemningen ikke foregår i et valglokale, skal to valgmedarbeidere ta imot stemmen. Dette gjelder likevel ikke ved stemming etter § 7-1 andre og tredje ledd.

§ 6-4. Hvem som ikke kan være valgmedarbeidere i valglokalene eller ta imot stemmer

- (1) Personer som er oppført på en valgliste ved stortingsvalget eller fylkestingsvalget, kan ikke være valgmedarbeidere i valglokalene eller ta imot stemmer i kommunene i valgdistriktet.
- (2) Personer som er oppført på en valgliste ved kommunestyrevalget, kan ikke være valgmedarbeidere i valglokalene eller ta imot stemmer i kommunen.

§ 6-5. Valgurner

Valgurner som brukes ved stemningen, skal være forseglet.

§ 6-6. Ordensregler

- (1) Velgerpåvirkning er ikke tillatt i valglokalet.
- (2) I valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget.
- (3) Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som stemmer.
- (4) Valgmedarbeiderne skal hindre at uvedkommende får kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.
- (5) Lederen eller nestlederen i valglokalet kan bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 6-7. Universell utforming

- (1) Valgstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp.
- (2) Hvis det er særlige grunner til det, kan stemningen legges til lokaler som velgerne ikke kan ta seg inn i uten hjelp. Valgstyret skal kunngjøre hvilke valglokaler dette gjelder.

§ 6-8. Rett til veiledning og assistanse

- (1) Velgere har rett til veiledning om hvordan de stemmer.
- (2) En velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en valgmedarbeider eller en annen person som velgeren peker ut. Personer som gjennom slik hjelp får kjennskap til hvordan velgeren har stemt, har taushetsplikt om dette. En valgmedarbeider skal gjøre velgerens hjelper oppmerksom på denne taushetsplikten.
- (3) Hvis en valgmedarbeider mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp etter andre ledd, avgjør lederen eller nestlederen i valglokalet om velgeren oppfyller kravene.

§ 6-9. Hemmelig stemming

- (1) Velgeren skal avskjermet og usett velge stemmeseddel, gjøre eventuelle endringer og brette sammen stemmeseddelen, slik at det ikke er synlig hva velgeren har stemt.
- (2) Stemmesedlene skal plasseres slik at det ikke er synlig for uvedkommende hvilken stemmeseddel velgeren tar.

§ 6-10. Adgang til å gi personstemmer

- (1) Ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg kan velgerne gi kandidater på stemmeseddelen personstemmer ved å sette kryss i ruten ved kandidatens navn.
- (2) Ved kommunestyrevalg kan velgerne i tillegg gi personstemmer til kandidater på andre valglistene ved å føre kandidatnavnene opp på stemmeseddelen (slengerstemmer). Slike personstemmer kan gis til inntil så mange kandidater som tilsvarer 1/4 av det antallet medlemmer som skal velges til kommunestyret. Velgerne kan likevel alltid gi personstemme til minst fem kandidater fra andre lister. Når en velger gir personstemme til en kandidat på en annen liste, overføres én listestemme til den listen som denne kandidaten står oppført på.
- (3) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 6-11. Legitimasjon

- (1) Velgere skal vise legitimasjon.
- (2) Hvis en velger ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakeren, kan stemmemottakeren i stedet bekrefte velgerens identitet.
- (3) En ansatt som viser legitimasjon, kan bekrefte identiteten til velgere som er beboere eller pasienter på helse- og omsorgsinstitusjoner eller velgere som er innsatte i fengsler.

§ 6-12. Stemming utenfor valglokalet

Hvis en velger ikke kan ta seg inn i valglokalet, skal to valgmedarbeidere ta imot velgerens stemme rett utenfor valglokalet. Velgeren skal kunne stemme usett.

§ 6-13. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Valgstyret skal sørge for at valgmateriellet oppbevares og transporteres på sikker måte.

§ 6-14. Forskrift

Departementet kan gi forskrift om

- a. kunngjøring av tid og sted for stemming
- b. universell utforming av valglokaler og valgutstyr
- c. kunngjøring etter § 6-7 andre ledd andre punktum
- d. organiseringen og gjennomføringen av stemmingen
- e. forsendelse av forhåndsstemmer
- f. oppbevaring, transport og overlevering av valgmateriell
- g. krav til brevstemming
- h. krav til legitimasjon.

Kapittel 7. Forhåndsstemming innenlands

§ 7-1. Når velgerne kan forhåndsstemme

- (1) Velgere kan forhåndsstemme innenlands fra 10. august til og med fredagen før valgdagen. Valgstyret bestemmer selv åpningstidene for valglokalene. Velgere som har møtt frem før stengetid, skal få stemme.
- (2) Velgere som ikke kan stemme etter første ledd, kan forhåndsstemme fra 1. juli og frem til den ordinære forhåndsstemmingen starter 10. august (tidligstemming). Velgerne skal henvende seg til kommunen og be om å få stemme.
- (3) Velgere på Svalbard og Jan Mayen kan forhåndsstemme fra 1. juli til og med nest siste fredag før valgdagen.

§ 7-2. Hvor velgerne kan forhåndsstemme

- (1) Velgerne kan forhåndsstemme i alle kommuner.
- (2) Valgstyret bestemmer selv hvor velgerne kan forhåndsstemme. Valglokalene skal være egnet for stemming.
- (3) Velgere som er beboere eller pasienter på helse- og omsorgsinstitusjoner, eller innsatte i fengsler, skal kunne forhåndsstemme der.
- (4) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan forhåndsstemme på de stedene valgstyret har bestemt at det skal være forhåndsstemming, kan etter søknad forhåndsstemme der de oppholder seg. Slike søknader må være kommet inn til kommunen innen klokken 12 torsdag før valgdagen. Dette leddet gjelder ikke velgere på Svalbard og Jan Mayen.
- (5) Sysselmesteren bestemmer hvor på Svalbard velgerne kan forhåndsstemme.
- (6) Departementet bestemmer hvor på Jan Mayen velgerne kan forhåndsstemme.

§ 7-3. Hvem som oppnevner stemmemottakere på Svalbard og Jan Mayen

- (1) Sysselmesteren oppnevner stemmemottakere på Svalbard.
- (2) Departementet oppnevner stemmemottakere på Jan Mayen.

§ 7-4. Elektronisk manntall

Kommunen skal bruke et elektronisk manntall ved forhåndsstemmingen.

§ 7-5. Hvordan velgerne kan forhåndsstemme i egen kommune

- (1) Hvis en velger som forhåndsstemmer er manntallsført i kommunen, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen og sette kryss ved velgerens navn. Velgeren skal legge stemmeseddelen i en urne.
- (2) Hvis stemmemottakeren ikke kan sette kryss ved velgerens navn i manntallet, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmesedelkonvolutt og limer konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne.
- (3) Hvis stemmemottakeren på grunn av manglende forbindelse med det elektroniske manntallet ikke kan sette kryss ved velgerens navn i manntallet, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmesedelkonvolutt og limer konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en beredskapskonvolutt og lime konvolutten igjen. Velgeren skal legge beredskapskonvolutten i en urne.

(4) Valgstyret kan selv i særlige tilfeller bestemme at det ved enkelte forhåndsstemmemottak skal brukes stemmeseddelkonvolutt og omslagskonvolutt istedenfor at stemmeseddelen legges rett i en urne. Stemmingen foregår da i samsvar med andre ledd.

§ 7-6. Hvordan velgerne kan forhåndsstemme utenfor egen kommune

Hvis en velger som forhåndsstemmer, ikke er innført i manntallet i kommunen, skal velgeren bruke stemmeseddelkonvolutt. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvoluttene igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvoluttene sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvoluttene igjen. Velgeren skal legge omslagskonvoluttene i en urne.

§ 7-7. Hvordan velgerne kan forhåndsstemme på Svalbard og Jan Mayen

En velger som forhåndsstemmer på Svalbard eller Jan Mayen, skal legge stemmeseddelen i en stemmeseddelkonvolutt og lime den igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvoluttene i en omslagskonvolutt, lime omslagskonvoluttene igjen og deretter påføre omslagskonvoluttene

- a. valgstyrets navn og adresse
- b. velgerens navn og fødselsnummer
- c. velgerens folkeregistrerte adresse 30. juni i valgåret, eventuelt siste adresse i Norge hvis velgeren har meldt flytting til utlandet
- d. tid og sted for stemmingen.

§ 7-8. Hvordan velgerne kan forhåndsstemme før den ordinære forhåndsstemmingen (tidligstemming)

Ved tidligstemming etter § 7-1 andre ledd skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmeseddelkonvolutt og limer konvoluttene igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvoluttene sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvoluttene igjen. Velgeren skal legge omslagskonvoluttene i en urne.

Kapittel 8. Forhåndsstemming i utlandet

§ 8-1. Når velgerne kan forhåndsstemme

Velgere i utlandet kan forhåndsstemme i perioden fra 1. juli til og med nest siste fredag før valgdagen.

§ 8-2. Hvem som kan motta forhåndsstemmer

(1) Utsendte utenriksstjenesteansatte ved norske utenriksstasjoner, unntatt ved honorære utenriksstasjoner, er stemmemottakere i utlandet. Utenriksdepartementet kan oppnevne stemmemottakere ved honorære norske utenriksstasjoner. Stasjonssjefen kan oppnevne én eller flere av stasjonens lokalt ansatte til stemmemottakere.

(2) Departementet oppnevner stemmemottakere på øvrige steder i utlandet.

§ 8-3. Hvor velgerne kan forhåndsstemme

(1) Velgere i utlandet kan forhåndsstemme ved norske utenriksstasjoner. De kan bare stemme ved honorære norske utenriksstasjoner hvis Utenriksdepartementet har oppnevnt stemmemottakere der. Stasjonssjefen kan bestemme at velgerne kan forhåndsstemme utenfor stasjonens område.

(2) Departementet bestemmer hvor velgerne ellers kan stemme i utlandet.

§ 8-4. Hvordan velgerne kan forhåndsstemme

- (1) §§ 6-6 første ledd, 6-8, 6-9, 6-10, 6-11 og 6-13 gjelder tilsvarende.
- (2) Velgeren skal legge stemmeseddelen i en stemmesedelkonvolutt og lime den igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutt i en omslagskonvolutt, lime omslagskonvolutt i igjen og deretter påføre omslagskonvolutt
 - a. valgstyrets navn og adresse
 - b. velgerens navn og fødselsnummer
 - c. velgerens folkeregistrerte adresse i Norge 30. juni i valgåret, eventuelt siste adresse hvis velgeren har meldt flytting til utlandet
 - d. tid og sted for stemmingen.

§ 8-5. Brevstemming

- (1) Velgere som oppholder seg i utlandet, og som ikke har mulighet til å oppsøke en stemmemottaker, kan stemme ved brev uten at en stemmemottaker er til stede.
- (2) Velgerne er ansvarlige for å forhåndsstemme så tidlig at stemmene kommer inn til valgstyret innen klokken 17 dagen etter valgdagen.

Kapittel 9. Stemming på valgtinget

§ 9-1. Når velgerne kan stemme

- (1) Stortingsvalg skal holdes i alle kommuner på den samme mandagen i september måned i det siste året av hver stortingsperiode.
- (2) Fylkestingsvalg og kommunestyrevalg skal holdes i alle kommuner på den samme mandagen i september måned hvert fjerde år. Valgene holdes i det andre året av hver stortingsperiode.
- (3) Kongen i statsråd fastsetter valgdagen etter første og andre ledd.
- (4) Kommunestyret kan selv bestemme at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før valgdagen. Denne søndagen og valgdagen utgjør til sammen valgtinget. Hvis kommunen skal ha søndagsvalg, skal valgstyret orientere Valgdirektoratet om dette senest 31. mai i valgåret.
- (5) Valgstyret bestemmer selv når valglokalene skal åpnes og stenges. Kommunestyret kan selv, med tilslutning fra minst 1/3 av medlemmene, bestemme å holde valglokalene åpne lenger enn det valgstyret har vedtatt.
- (6) På valgdagen stenges valglokalene senest klokken 21. Velgere som har møtt frem før stengetid, skal få stemme.

§ 9-2. Stemmekretser

Kommunestyret avgjør hvordan kommunen skal deles inn i stemmekretser. Myndigheten kan delegeres til valgstyret. Valgstyret skal senest 31. mars i valgåret orientere sentral matrikkelmyndighet om endringer i stemmekretsinnstillingen.

§ 9-3. Hvor velgerne kan stemme

- (1) På valgtinget kan velgerne stemme bare i den kommunen der de er eller skal manntallsføres.

- (2) Valgstyret bestemmer selv hvor velgerne kan stemme. Det skal være ett valglokale for hver stemmekrets.
- (3) Valgstyret kan opprette ekstra valglokaler for en stemmekrets hvis det er nødvendig for å sikre at velgerne får mulighet til å stemme.
- (4) Valglokalene skal være egnet for stemming.

§ 9-4. *Bruk av elektronisk manntall eller papirmanntall*

Valgstyret kan selv velge om kommunen skal bruke et elektronisk manntall eller et papirmanntall på valgtinget. Valgstyret skal senest 31. mai i valgåret orientere Valgdirektoratet om hvilken type manntall kommunen skal bruke.

§ 9-5. *Hvordan velgerne kan stemme i valglokaler med elektronisk manntall*

- (1) Hvis velgeren er innført i manntallet til kommunen, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen og sette kryss ved velgerens navn. Velgeren skal legge stemmeseddelen i en urne.
- (2) Hvis stemmemottakeren ikke kan sette kryss ved velgerens navn i manntallet, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmesedelkonvolutt og limer konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne.
- (3) Hvis stemmemottakeren på grunn av manglende forbindelse med det elektroniske manntallet ikke kan sette kryss ved velgerens navn i manntallet, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmesedelkonvolutt og limer konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en beredskapskonvolutt og lime konvolutten igjen. Velgeren skal legge beredskapskonvolutten i en urne. I kommuner med todagersvalg skal eventuelle beredskapsstemmer som er mottatt på søndag, behandles og krysses av i det elektroniske manntallet før valglokalene åpnes på mandag.

§ 9-6. *Hvordan velgerne kan stemme i valglokaler med papirmanntall*

- (1) Hvis velgeren er innført i manntallet til stemmekretsen, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen og sette kryss ved velgerens navn. Velgeren skal legge stemmeseddelen i en urne.
- (2) Hvis stemmemottakeren ikke kan sette kryss ved velgerens navn i manntallet, skal stemmemottakeren stemple stemmeseddelen før velgeren legger den i en stemmesedelkonvolutt og limer konvolutten igjen. Stemmemottakeren skal legge stemmesedelkonvolutten sammen med informasjon om velgerens identitet i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne.

Kapittel 10. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling og protokollering m.m.

§ 10-1. *Godkjenning av stemmegivninger hvis stemmeseddelen er lagt i en urne uten bruk av stemmesedelkonvolutt*

Hvis stemmeseddelen er lagt i en urne uten bruk av stemmesedelkonvolutt, er stemmegivningen godkjent når stemmemottakeren har krysset av ved velgerens navn i manntallet.

§ 10-2. Godkjenning av stemmegivninger hvis stemmeseddelen er lagt i en stemmeseddelkonvolutt

- (1) Hvis stemmeseddelen er lagt i en stemmeseddelkonvolutt, skal stemmegivningen godkjennes av valgstyret, som krysser av ved velgerens navn i manntallet, hvis følgende vilkår er oppfylt:
- a. Velgeren er manntallsført i kommunen.
 - b. Det kan fastslås hvem velgeren er.
 - c. Stemmegivningen er levert et sted der velgerne kan stemme.
 - d. Det er ikke sannsynlighetsovervekt for at omslagskonvoluttene er åpnet.
 - e. Velgeren har ikke tidligere fått godkjent en stemmegivning.
 - f. Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret etter at forhåndsstemmingen har startet og innen klokken 17 dagen etter valgdagen.
- (2) Første ledd bokstav c gjelder ikke ved brevstemming.
- (3) Velgerens stemmegivning er godkjent når velgeren er krysset av i manntallet.
- (4) Forhåndsstemmegivninger skal godkjennes før valgtinget så langt det er mulig.

§ 10-3. Godkjenning av stemmesedler

- (1) En stemmeseddel skal godkjennes hvis
- a. den har offentlig stempel
 - b. det fremgår hvilket valg den gjelder
 - c. det fremgår hvilket parti eller hvilken gruppe velgeren har stemt på
 - d. partiet eller gruppen stiller liste i valgdistriktet.
- (2) En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i første ledd bokstav a og b er oppfylt.
- (3) En stemmeseddel for et annet valgdistrikt kan godkjennes bare hvis den gjelder et registrert politisk parti eller er blank.
- (4) Hvis en trykt stemmeseddel avviker fra valglisten, skal den regnes som likelydende med valglisten. Hvis kandidatlisten på en trykt stemmeseddel avviker fra den på valglisten, skal valgmyndighetene se bort fra velgernes personstemmer.

§ 10-4. Hvem som har ansvaret for godkjenning av stemmesedler som er lagt i stemmeseddelkonvolutt, og av stemmesedler som det er tvil om skal godkjennes

Valgstyret avgjør om stemmesedler fra godkjente stemmegivninger der stemmeseddelen er lagt i stemmeseddelkonvolutt, skal godkjennes. Valgstyret avgjør også om tvilsomme stemmesedler som er lagt til side, skal godkjennes.

§ 10-5. Prinsipper for opptelling av stemmesedler

- (1) Alle stemmesedler skal telles to ganger i kommunen.
- (2) Stemmesedler som er avgitt på forhånd, og stemmesedler som er avgitt på valgtinget, skal telles hver for seg.
- (3) Distriktsvalgstyret, fylkesvalgstyret og valgstyret bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp hvis ikke annet er fastsatt i loven her.
- (4) Opptellingen skal være offentlig.

§ 10-6. Hvem som ikke kan delta i opptellingen

- (1) Personer som er oppført på en valgliste ved stortingsvalget eller fylkestingsvalget, kan ikke delta i opptellingen i valgdistriktet eller i en av kommunene i valgdistriktet.
- (2) Personer som er oppført på en valgliste ved kommunestyrevalget, kan ikke delta i opptellingen i kommunen.

§ 10-7. Hvem som har ansvaret for den første opptellingen

- (1) Valgstyret har ansvaret for den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd.
- (2) Lederen i valglokalet har ansvaret for den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget.
- (3) Valgstyret har ansvaret for den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt i stemmeseddelkonvolutt, og for tvilsomme stemmesedler som er lagt til side.

§ 10-8. Gjennomføring av første opptelling

- (1) Den første opptellingen av stemmesedler skal skje manuelt.
- (2) Forhåndsstemmer avlagt i egen kommune skal telles opp for hvert enkelt valglokale. Dette gjelder bare hvis det er mottatt minst 60 forhåndsstemmer i valglokalet.
- (3) På valgtinget skal stemmesedler som er lagt i en urne uten bruk av stemmeseddelkonvolutt, telles opp i valglokalet hvis den delen av manntallet opptellingen gjelder, inneholder minst 100 navn. Det skal ikke foretas særskilt opptelling av stemmesedler som er avgitt i ekstra valglokaler. Disse skal telles sammen med stemmesedlene som er avgitt i det ordinære valglokalet i stemmekretsen.
- (4) Den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd, skal starte senest fire timer før det siste valglokalet i kommunen stenges. Opptellingen kan tidligst starte dagen før valgdagen, og bare hvis det har kommet inn minst 60 forhåndsstemmegivninger. Har det ikke kommet inn minst 60 forhåndsstemmegivninger, skal opptellingen starte så snart samtlige forhåndsstemmegivninger er godkjent.
- (5) Før den første opptellingen starter, skal 30 forhåndsstemmegivninger legges til side og blandes sammen med forhåndsstemmegivninger som kommer inn etter at opptellingen har begynt.
- (6) Den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget, skal starte så snart som mulig etter at stemmingen på valgtinget er avsluttet.
- (7) Resultatet av den første opptellingen skal kunngjøres.

§ 10-9. Overlevering av materiell til valgstyret fra valglokalet på valgtinget

- (1) Lederen i valglokalet skal sørge for at valgstyret så snart som mulig får:
 - a. godkjente stemmesedler
 - b. stemmegivninger og stemmesedler som er lagt til side
 - c. kopi av protokollen for valgtinget.
- (2) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og leveres av lederen og nestlederen i valglokalet.

§ 10-10. Hvem som har ansvaret for den andre opptellingen

Valgstyret har ansvaret for den andre opptellingen av stemmesedler.

§ 10-11. Gjennomføring av andre opptelling

- (1) I den andre opptellingen skal stemmesedlene fra den første opptellingen telles på nytt.
- (2) Valgstyret bestemmer selv om den andre opptellingen skal skje manuelt eller maskinelt.
- (3) Den andre opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd, skal starte etter at den første opptellingen er avsluttet.
- (4) Den andre opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget, skal starte så snart som mulig etter at stemmesedlene har kommet inn til valgstyret.
- (5) Resultatet av den andre opptellingen skal kunngjøres.

§ 10-12. Kontroll ved den andre opptellingen og registrering av personstemmer

- (1) Ved kommunestyrevalg skal valgstyret i den andre opptellingen kontrollere gjennomføringen av valget i kommunen og registrere personstemmer som velgerne har gitt på stemmesedlene.
- (2) Ved stortingsvalg i Oslo valgdistrikt skal valgstyret i den andre opptellingen kontrollere gjennomføringen av valget i valgdistriktet.

§ 10-13. Oversending av materiell til distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret

- (1) Ved stortingsvalg og fylkestingsvalg skal valgstyret så snart som mulig sende følgende materiell til henholdsvis distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret:
 - a. godkjente stemmesedler
 - b. stemmegivninger og stemmesedler som valgstyret har forkastet
 - c. kopier av protokollen for valgtinget og valgstyrets protokoll
 - d. kopier av innkomne klager.
- (2) Hvis kommunen har brukt papirmanntall på valgtinget, skal valgstyret også sende med en kopi av papirmanntallet.
- (3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst mulige sikre måte.

§ 10-14. Opptelling, registrering av personstemmer og kontroll av valggjennomføringen

- (1) Ved stortingsvalg skal distriktsvalgstyret telle opp alle stemmesedlene fra alle kommunene i valgdistriktet.
- (2) Ved fylkestingsvalg skal fylkesvalgstyret telle opp alle stemmesedlene fra alle kommunene i fylket.
- (3) Distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret bestemmer selv om stemmesedlene skal telles manuelt eller maskinelt.
- (4) Ved opptellingen av stemmesedlene skal fylkesvalgstyret også registrere personstemmer som velgerne har gitt på stemmesedlene.
- (5) Distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret skal kontrollere gjennomføringen av valget i valgdistriktet eller fylket på grunnlag av det oversendte materiellet. Hvis distriktsvalgstyret eller fylkesvalgstyret finner feil i opptellingen eller feil ved avgjørelser om å forkaste stemmegivninger eller godkjenne eller forkaste stemmesedler, skal feilene rettes.

§ 10-15. *Protokoll*

- (1) Lederen i hvert valglokale på valgtinget skal sørge for at det føres protokoll over gjennomføringen av valget i valglokalet.
- (2) Valgstyret skal føre protokoll over forberedelsene og gjennomføringen av valget i kommunen. Ved kommunestyrevalg skal valgstyret føre protokoll over valgoppgjøret. Ved stortingsvalg skal valgstyret i Oslo kommune føre protokoll over valgoppgjøret.
- (3) Ved stortingsvalg skal distriktsvalgstyret føre protokoll over sin opptelling og kontroll med gjennomføringen av stortingsvalget i kommunene. Distriktsvalgstyret skal også føre protokoll over valgoppgjøret.
- (4) Ved fylkestingsvalg skal fylkesvalgstyret føre protokoll over sin opptelling og kontroll med gjennomføringen av fylkestingsvalget i kommunene. Fylkesvalgstyret skal også føre protokoll over valgoppgjøret.

§ 10-16. *Forskrift*

Departementet kan gi forskrift om

- a. godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler
- b. opptelling av stemmesedler
- c. protokollering av valg
- d. pakking, oppbevaring, transport og overlevering av valgmateriell
- e. kunngjøring av valgresultater.

Kapittel 11. Mandatfordeling og kåring av representanter ved stortingsvalg

§ 11-1. *Valgdistriktene ved stortingsvalg*

Ved valg til Stortinget velges representanter med vararepresentanter fra følgende 19 valgdistrikter:

- a. Østfold valgdistrikt, som består av kommunene Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler, Indre Østfold, Marker, Moss, Rakkestad, Råde, Sarpsborg, Skiptvet og Våler (Østfold)
- b. Akershus valgdistrikt, som består av kommunene Asker, Aurskog-Høland, Bærum, Eidsvoll, Enebakk, Frogn, Gjerdrum, Hurdal, Jevnaker, Lillestrøm, Lunner, Lørenskog, Nannestad, Nes, Nesodden, Nittedal, Nordre Follo, Rælingen, Ullensaker, Vestby og Ås
- c. Oslo valgdistrikt, som består av Oslo kommune
- d. Hedmark valgdistrikt, som består av kommunene Alvdal, Eidskog, Elverum, Engerdal, Folldal, Grue, Hamar, Kongsvinger, Løten, Nord-Odal, Os, Rendalen, Ringsaker, Stange, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Tolga, Trysil, Tynset, Våler (Innlandet), Åmot og Åsnes
- e. Oppland valgdistrikt, som består av kommunene Dovre, Etnedal, Gausdal, Gjøvik, Gran, Lesja, Lillehammer, Lom, Nord-Aurdal, Nord-Fron, Nordre Land, Ringeby, Sel, Skjåk, Søndre Land, Sør-Aurdal, Sør-Fron, Vang, Vestre Slidre, Vestre Toten, Vågå, Østre Toten, Øyer og Øystre Slidre
- f. Buskerud valgdistrikt, som består av kommunene Drammen, Flesberg, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Hole, Kongsberg, Krødsherad, Lier, Modum, Nesbyen, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag, Sigdal, Øvre Eiker og Ål
- g. Vestfold valgdistrikt, som består av kommunene Færder, Holmestrand, Horten, Larvik, Sandefjord og Tønsberg
- h. Telemark valgdistrikt, som består av kommunene Bamble, Drangedal, Fyresdal, Hjartdal, Kragerø,

Kviteseid, Midt-Telemark, Nissedal, Nome, Notodden, Porsgrunn, Seljord, Siljan, Skien, Tinn, Tokke og Vinje

- i. Aust-Agder valgdistrikt, som består av kommunene Arendal, Birkenes, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Froland, Gjerstad, Grimstad, Iveland, Lillesand, Risør, Tvedestrand, Valle, Vegårshei og Åmli
- j. Vest-Agder valgdistrikt, som består av kommunene Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kristiansand, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Sirdal, Vennesla og Åseral
- k. Rogaland valgdistrikt, som består av kommunene Bjerkreim, Bokn, Eigersund, Gjesdal, Haugesund, Hjelmeland, Hå, Karmøy, Klepp, Kvitsøy, Lund, Randaberg, Sandnes, Sauda, Sokndal, Sola, Stavanger, Strand, Suldal, Time, Tysvær, Utsira og Vindafjord
- l. Hordaland valgdistrikt, som består av kommunene Alver, Askøy, Austevoll, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Bømlo, Eidfjord, Etne, Fedje, Fitjar, Kvam, Kvinnherad, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Samnanger, Stord, Sveio, Tysnes, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden
- m. Sogn og Fjordane valgdistrikt, som består av kommunene Askvoll, Aurland, Bremanger, Fjaler, Gloppen, Gulen, Hyllestad, Høyanger, Kinn, Luster, Lærdal, Sogndal, Solund, Stad, Stryn, Sunnfjord, Vik og Årdal
- n. Møre og Romsdal valgdistrikt, som består av kommunene Aukra, Aure, Averøy, Fjord, Giske, Gjemnes, Haram, Hareid, Herøy (Møre og Romsdal), Hustadvika, Kristiansund, Molde, Rauma, Sande, Smøla, Stranda, Sula, Sunndal, Surnadal, Sykkylven, Tingvoll, Ulstein, Vanylven, Vestnes, Volda, Ørsta og Ålesund
- o. Sør-Trøndelag valgdistrikt, som består av kommunene Frøya, Heim, Hitra, Holtålen, Indre Fosen, Malvik, Melhus, Midtre Gauldal, Oppdal, Orkland, Osen, Rennebu, Rindal, Røros, Selbu, Skaun, Trondheim, Tydal, Ørland og Åfjord
- p. Nord-Trøndelag valgdistrikt, som består av kommunene Flatanger, Frosta, Grong, Høylandet, Inderøy, Leka, Levanger, Lierne, Meråker, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Overhalla, Røyrvik, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal og Verdal
- q. Nordland valgdistrikt, som består av kommunene Alstahaug, Andøy, Beiarn, Bindal, Bodø, Brønnøy, Bø, Dønna, Evenes, Fauske, Flakstad, Gildeskål, Grane, Hadsel, Hamarøy, Hattfjelldal, Hemnes, Herøy (Nordland), Leirfjord, Lurøy, Lødingen, Meløy, Moskenes, Narvik, Nesna, Rana, Rødøy, Røst, Saltdal, Sortland, Steigen, Sømna, Sørfold, Træna, Vefsn, Vega, Vestvågøy, Vevelstad, Værøy, Vågan og Øksnes
- r. Troms valgdistrikt, som består av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvæningen, Kåfjord, Lavangen, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Salangen, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø
- s. Finnmark valgdistrikt, som består av kommunene Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Karasjok, Kautokeino, Lebesby, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Porsanger, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.

§ 11-2. Antallet stortingsrepresentanter

- (1) Det skal velges 169 representanter til Stortinget.
- (2) Fra hvert valgdistrikt velges én representant gjennom utjevningsmandatorordningen. De øvrige representantene velges direkte i valgdistriktene.

§ 11-3. Antallet stortingsmandater fra hvert valgdistrikt

- (1) Stortingsmandatene skal fordeles mellom valgdistriktene før hvert stortingsvalg. Alle valgdistriktene skal ha minst fire mandater.
- (2) Stortingsmandatene skal fordeles mellom valgdistriktene på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal ved det nest siste årsskiftet før stortingsvalget. Det skal beregnes et fordelingstall ved at antallet

innbyggere adderes med antallet kvadratkilometer i valgdistriktet. I beregningen gir hver innbygger 1 poeng og hver kvadratkilometer 1,8 poeng.

(3) Ved fordelingen skal Sainte-Laguës metode brukes med 1 som det første delingstallet. Fordelingstallet til hvert valgdistrikt skal deles med 1-3-5-7 osv. Valgdistriktet som har den største kvotienten, skal få det første mandatet. Valgdistriktet som har den nest største kvotienten, skal få det neste mandatet, osv.

(4) Hvis flere valgdistrikter har samme kvotient, går mandatet til valgdistriktet med det høyeste innbyggertallet. Har valgdistriktene også samme innbyggertall, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilket valgdistrikt som får mandatet.

(5) Et valgdistrikt som får færre enn fire mandater etter mandatfordelingen i andre, tredje og fjerde ledd, skal likevel ha fire mandater. Deretter skal mandatfordelingen gjøres på nytt uten valgdistriktet og valgdistriktets mandater.

(6) Departementet skal fordele mandatene mellom valgdistriktene, informere Stortinget om utfallet og kunngjøre fordelingen.

§ 11-4. Fordelingen av de direktevalgte mandatene ved stortingsvalg

(1) Distriktsvalgstyret skal fordele valgdistriktets direktevalgte mandater mellom listene.

(2) Mandatene skal fordeles på grunnlag av listenes stemmetall i valgdistriktet. Ved fordelingen skal Sainte-Laguës metode brukes med 1,4 som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet stemmer som hver liste har fått, deles på 1,4-3-5-7 osv. Antallet stemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv.

(3) Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest stemmer. Har listene også fått samme antall stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.

§ 11-5. Kåring av de direktevalgte representantene ved stortingsvalg

(1) Når det er avgjort hvor mange direktevalgte mandater en liste skal ha, skal distriktsvalgstyret kåre de valgte representantene i den rekkefølgen de står oppført på valglisten. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.

(2) Så langt det er mulig, skal hver liste tildeles tre flere vararepresentanter enn den får representanter. Vararepresentantene skal kåres på samme måte som representantene.

§ 11-6. Kunngjøring og oversendelse av protokoll ved stortingsvalg

Distriktsvalgstyret skal kunngjøre protokollen etter § 10-15 tredje ledd så raskt som mulig etter valgoppgjøret og sende en kopi av protokollen til Stortinget.

§ 11-7. Fordelingen av utjevningsmandatene mellom partiene ved stortingsvalg

(1) Valgdirektoratet skal beregne hvor mange utjevningsmandater det enkelte parti skal ha, på grunnlag av distriktsvalgstyrenes valgoppgjør.

(2) Utjevningsmandatene skal fordeles mellom de registrerte politiske partiene som har stilt liste i alle valgdistriktene og har fått minst fire prosent av de godkjente og partifordelte stemmene i hele landet.

(3) Utjevningsmandatene skal fordeles på bakgrunn av en beregning der alle stortingsmandatene fordeles mellom partiene. Stemmer og mandater til lister som ikke oppfyller kravene i andre ledd, skal holdes utenfor. Beregningen skal ta utgangspunkt i partienes samlede stemmetall for hele landet og gjennomføres ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1,4 som det første delingstallet.

(4) Resultatet av beregningen skal sammenliknes med antallet direktmandater som partiene har fått. Utjevningsmandater skal gå til de partiene som har fått færre direktevalgte mandater enn det som følger av beregningen.

(5) Hvis et parti har fått flere direktmandater enn det som følger av den nasjonale fordelingen, skal det gjennomføres en ny nasjonal fordeling der partiets stemmer og mandater holdes utenfor.

§ 11-8. Fordelingen av utjevningsmandatene mellom valgdistriktene ved stortingsvalg

(1) Hvert valgdistrikt skal ha ett utjevningsmandat. Valgdirektoratet skal beregne i hvilke valgdistrikter partiene får utjevningsmandater.

(2) For hvert parti som skal få utjevningsmandat, skal det beregnes en vektet kvotient for hvert valgdistrikt. Den vektete kvotienten beregnes slik:

- a. Partiets stemmetall i valgdistriktet skal deles med et tall som er 1 større enn det dobbelte av antallet direktevalgte mandater partiet har fått i valgdistriktet.
- b. Disse kvotientene skal vektet ved at de deles på det gjennomsnittlige antallet stemmer per direktevalgte mandat i valgdistriktet.

(3) Det første utjevningsmandatet skal tildeles det partiet og det valgdistriktet som har den største vektete kvotienten. Det neste utjevningsmandatet skal tildeles det partiet og det valgdistriktet som har den nest største vektete kvotienten, osv. Hvis to kvotienter er like store, skal antallet stemmer i valgdistriktet være avgjørende. Hvis partiene også har fått like mange stemmer, skal rekkefølgen avgjøres ved loddtrekning.

(4) Beregningen skal fortsette inntil alle partier har fått det antallet utjevningsmandater de skal ha, og hvert valgdistrikt har fått ett utjevningsmandat.

§ 11-9. Kunngjøring om beregningen av utjevningsmandatene ved stortingsvalg

(1) Når det er avgjort hvilke partier som får utjevningsmandater, og i hvilke valgdistrikter partiene får sine utjevningsmandater, skal Valgdirektoratet gi distriktsvalgstyrene beskjed om det.

(2) Valgdirektoratet skal så raskt som mulig kunngjøre hvordan utjevningsmandatene er beregnet mellom partier og valgdistrikter og sende beregningen til Stortinget.

§ 11-10. Kåring av utjevningsmandatene ved stortingsvalg

(1) Distriktsvalgstyret skal kåre den representanten som får utjevningsmandatet i valgdistriktet etter reglene i § 11-5.

(2) Distriktsvalgstyret skal også kåre vararepresentanter i valgdistriktet for det partiet som skal ha utjevningsmandatet etter reglene i § 11-5.

(3) Distriktsvalgstyret skal se bort fra kandidater som allerede er valgt som direktevalgte representanter, eller som ikke er valgbare.

§ 11-11. Informasjon til de valgte stortingsrepresentantene

(1) Distriktsvalgstyret skal informere de valgte representantene og vararepresentantene om valget.

(2) Kandidater som har blitt valgt til representanter eller vararepresentanter for flere valgdistrikter, avgjør hvilket valg de skal motta. Kandidatene skal innen tre dager etter at de har mottatt informasjon om valget, gi distriktsvalgstyrene skriftlig melding om hvilket valg de mottar. Hvis en kandidat ikke gir slik melding, regnes valget som mottatt i det valgdistriktet der kandidaten har stemmerett. Har kandidaten ikke stemmerett i noen av valgdistriktene, regnes valget som mottatt i det valgdistriktet som kommer først i alfabetisk rekkefølge. Hvis det valget kandidaten har mottatt blir kjent ugyldig, kan han eller hun gi melding om å motta et annet valg.

§ 11-12. Fullmakter til de valgte stortingsrepresentantene

Distriktsvalgstyret skal utstede fullmakter til alle valgte stortingsrepresentanter og vararepresentanter fra valgdistriktet og sende fullmaktene til Stortinget.

Kapittel 12. Mandatfordeling og kåring av representanter ved fylkestingsvalg

§ 12-1. Fordelingen av mandatene ved fylkestingsvalg

- (1) Fylkesvalgstyret skal foreta valgoppgjøret ved fylkestingsvalg.
- (2) Mandatene skal fordeles på grunnlag av listenes stemmetall i fylket ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1,4 som det første delingstallet, jf. § 11-4.

§ 12-2. Kåring av de valgte representantene ved fylkestingsvalg

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, kårer fylkesvalgstyret de valgte representantene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
- (2) Kandidater som har fått personstemmer fra minst åtte prosent av listens velgere, skal kåres i rekkefølge etter antallet mottatte personstemmer. Har flere kandidater fått like mange personstemmer, skal de kåres etter deres rekkefølge på listen. Øvrige kandidater skal kåres etter deres rekkefølge på listen.
- (3) Så langt det er mulig, skal hver liste tildeles tre flere vararepresentanter enn den får representanter. Vararepresentantene skal kåres på samme måte som representantene.
- (4) Hvis en liste får flere mandater enn det er valgbare kandidater på listen, skal det overskytende antallet mandater fordeles mellom de øvrige listene etter § 12-1.

§ 12-3. Informasjon til de valgte fylkestingsrepresentantene

Fylkesvalgstyret skal informere de valgte representantene og vararepresentantene om valget.

§ 12-4. Kunngjøring og oversendelse av protokoll ved fylkestingsvalg

- (1) Fylkesvalgstyret skal kunngjøre protokollen etter §10-15 fjerde ledd så raskt som mulig etter valgoppgjøret.
- (2) Fylkesvalgstyret skal sende kopi av protokollen til fylkestinget. Med oversendelsen skal det følge en oversikt over innkomne klager og behandlingen av dem i fylkesvalgstyret og riksvalgstyret.

Kapittel 13. Mandatfordeling og kåring av representanter ved kommunestyrevalg

§ 13-1. Fordelingen av mandatene ved kommunestyrevalg

- (1) Valgstyret skal foreta valgoppgjøret ved kommunestyrevalg.
- (2) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i kommunen ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1,4 som det første delingstallet, jf. § 11-4.
- (3) Hver stemme en liste har fått, skal telle like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til kommunestyret. Tallet skal korrigeres for personstemmer som er gitt til kandidater på andre lister (slengerstemmer). En slengerstemme skal tilsvare en listestemme.

§ 13-2. Kåring av de valgte representantene ved kommunestyrevalg

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, skal valgstyret kåre de valgte representantene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
- (2) Kandidatene skal gis det antallet personstemmer de har fått fra velgerne. Kandidater som har fått stemmetillegg, skal i tillegg gis det antallet personstemmer som de har krav på etter § 5-3. Representantene for hver liste blir så kåret i rekkefølge etter antallet personstemmer de har fått. Hvis flere kandidater har fått like mange personstemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (3) Så langt det er mulig, skal hver liste tildeles tre flere vararepresentanter enn den får representanter. Vararepresentantene skal kåres på samme måte som representantene.
- (4) Hvis en liste får flere mandater enn det er valgbare kandidater på listen, skal det overskytende antallet mandater fordeles mellom de øvrige listene etter § 13-1.

§ 13-3. Informasjon til de valgte kommunestyrerepresentantene

Valgstyret skal informere de valgte representantene og vararepresentantene om valget.

§ 13-4. Kunngjøring og oversendelse av protokoll ved kommunestyrevalg

- (1) Valgstyret skal kunngjøre protokollen etter § 10-15 andre ledd så raskt som mulig etter valgoppgjøret.
- (2) Valgstyret skal sende en kopi av valgoppgjøret til kommunestyret. Med oversendelsen skal det følge en oversikt over innkomne klager og behandlingen av dem i valgstyret og riksstyret.

Kapittel 14. Flertallsvalg ved kommunestyrevalg

§ 14-1. Når det skal holdes flertallsvalg

- (1) Kommunestyrevalget skal holdes som flertallsvalg hvis ingen eller bare ett listeforslag er godkjent.
- (2) Valgstyret skal kunngjøre at valget holdes som flertallsvalg, og informere om hvilke regler som gjelder for valget.

§ 14-2. Hvordan velgerne kan stemme

- (1) Ved flertallsvalg skal velgerne bruke samme stemmeseddel for å stemme på representanter og vararepresentanter.
- (2) Stemmeseddelen kan inneholde høyst så mange navn som det skal velges representanter til kommunestyret, og like mange vararepresentanter.
- (3) Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 14-3. Valgoppgjør ved flertallsvalg

- (1) Ved valgoppgjøret skal stemmene på representanter telles først. Hvis det på stemmeseddelen ikke er skilt mellom representanter og vararepresentanter, anses de først oppførte som representanter i det tillatte antallet, og de følgende som vararepresentanter i det tillatte antallet. Hvis stemmeseddelen inneholder flere navn på representanter eller vararepresentanter enn det som er tillatt, skal de navnene som står sist i rekkefølgen, ikke regnes med.
- (2) De som får flest representantstemmer, blir valgt i det antallet som det skal velges representanter til kommunestyret.

(3) De som får flest stemmer når representantstemmer og vararepresentantstemmer telles under ett, blir valgt til vararepresentanter i den rekkefølgen stemmetallet viser, og i det antallet som svarer til antallet representanter.

(4) Hvis flere kandidater får like mange stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken kandidat som blir valgt.

Kapittel 15. Godkjenning av valg

§ 15-1. Godkjenning av stortingsvalget

(1) Det nyvalgte Stortinget avgjør om stortingsvalget er gyldig. Stortinget skal kunngjøre vedtaket om gyldigheten av valget så raskt som mulig etter at vedtaket er fattet.

(2) Stortinget skal sørge for at feil blir rettet så langt det er mulig. Hvis retting av feil ikke er mulig, skal valget kjennes ugyldig

- a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
- b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
- c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.

(3) Valget kan bare kjennes ugyldig i de kommunene der det er sannsynlighetsovervekt for at forholdene nevnt i andre ledd har påvirket fordelingen av stemmer til de ulike listene.

(4) Hvis Stortinget kjenner valget i én eller flere kommuner ugyldig, skal det holdes omvalg i disse kommunene.

(5) Riksvalgstyrets vedtak i klagesaker skal være kjent for Stortinget før Stortinget avgjør om valget er gyldig. Hvis klagebehandlingen i riksvalgstyret ikke er avsluttet når Stortinget avgjør om valget er gyldig, kan stortingsrepresentantenes fullmakter bare godkjennes midlertidig.

§ 15-2. Godkjenning av fylkestingsvalget

(1) Det nyvalgte fylkestinget avgjør om fylkestingsvalget er gyldig. Fylkeskommunen skal kunngjøre vedtaket om gyldigheten av valget så raskt som mulig etter at vedtaket er fattet.

(2) Fylkestinget kan ikke fatte vedtak om hvorvidt valget er gyldig før det er klart at ingen forhold ved valget er påklaget, eller at riksvalgstyret etter ferdig klagebehandling ikke har fattet vedtak om at valget er ugyldig.

(3) Fylkestinget skal sørge for at feil blir rettet så langt det er mulig. Hvis retting av feil ikke er mulig, skal valget kjennes ugyldig

- a. når bestemmelser i lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket fordelingen av mandatene mellom listene
- b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket fordelingen av mandatene mellom listene
- c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket fordelingen av mandatene mellom listene.

- (4) Fylkestinget kan ikke kjenne valget ugyldig på grunnlag av forhold som riksvalegstyret har forkastet som ugyldighetsgrunn.
- (5) Valget kan kjennes ugyldig bare i de kommunene der det er sannsynlighetsovervekt for at forholdene nevnt i tredje ledd har påvirket fordelingen av stemmer til de ulike listene.
- (6) Fylkeskommunen skal varsle riksvalegstyret hvis fylkestinget kjenner valget i én eller flere kommuner ugyldig.

§ 15-3. Godkjenning av kommunestyrevalget

- (1) Det nyvalgte kommunestyret avgjør om kommunestyrevalget er gyldig. Kommunen skal kunngjøre vedtaket om gyldigheten av valget så raskt som mulig etter at vedtaket er fattet.
- (2) Kommunestyret kan ikke fatte vedtak om hvorvidt valget er gyldig før det er klart at ingen forhold ved valget er påklaget, eller at riksvalegstyret etter ferdig klagebehandling ikke har fattet vedtak om at valget er ugyldig.
- (3) Kommunestyret skal sørge for at feil blir rettet så langt det er mulig. Hvis retting av feil ikke er mulig, skal valget kjennes ugyldig når det foreligger forhold som nevnt i § 15-2 tredje ledd andre punktum.
- (4) Kommunestyret kan ikke kjenne valget ugyldig på grunnlag av forhold som riksvalegstyret har forkastet som ugyldighetsgrunn.
- (5) Kommunen skal varsle riksvalegstyret hvis kommunestyret kjenner valget ugyldig.

Kapittel 16. Klage

§ 16-1. Hva det kan klages på

Det kan klages på

- a. brudd på bestemmelsene i Grunnloven, lov og forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
- b. at det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154
- c. departementets fordeling av stortingsmandatene på valgdistriktene
- d. distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets og valgstyrets valgoppgjør
- e. Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater på partier og valgdistrikter, og distriktsvalgstyrets kåring av representantene som får utjevningsmandater ved stortingsvalg
- f. Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig
- g. fylkestingets vedtak om hvorvidt fylkestingsvalget er gyldig
- h. kommunestyrets vedtak om hvorvidt kommunestyrevalget er gyldig.

§ 16-2. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av stortingsvalg m.m.

- (1) Alle med stemmerett ved stortingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.
- (2) De som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det valgdistriktet de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemningen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

(3) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a til d i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

(4) Registrerte politiske partier som ved stortingsvalg har stilt liste i alle landets valgdistrikter, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav e.

(5) Registrerte politiske partier kan klage på distriktsvalgstyrets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til partinavnet er krenket.

§ 16-3. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av fylkestingsvalg m.m.

(1) Alle med stemmerett ved fylkestingsvalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, b og d i det fylket der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.

(2) De som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor det fylket de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

(3) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, b og d i det fylket der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

(4) Registrerte politiske partier kan klage på fylkesvalgstyrets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til partinavnet er krenket.

§ 16-4. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av kommunestyrevalg m.m.

(1) Alle med stemmerett ved kommunestyrevalg kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, b og d i den kommunen der de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.

(2) De som har forhåndsstemt eller forsøkt å forhåndsstemme utenfor den kommunen de er manntallsført i, kan klage på gjennomføringen av forhåndsstemmingen i den kommunen der de forhåndsstemte eller forsøkte å forhåndsstemme.

(3) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 16-1 bokstav a, b og d i den kommunen der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

(4) Registrerte politiske partier kan klage på valgstyrets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til partinavnet er krenket.

§ 16-5. Hvem som kan klage på godkjenning av valg

(1) Alle som har stilt liste ved stortingsvalget, kan klage på Stortingets vedtak om hvorvidt valget er gyldig. Også kandidater som mener at listen skulle ha hatt flere mandater, kan klage.

(2) Alle som har stilt liste ved fylkestingsvalget, kan klage på fylkestingets vedtak om hvorvidt valget er gyldig. Også kandidater som mener at listen skulle ha hatt flere mandater, kan klage.

(3) Alle som har stilt liste ved kommunestyrevalget, kan klage på kommunestyrets vedtak om hvorvidt valget er gyldig. Også kandidater som mener at listen skulle ha hatt flere mandater, kan klage.

(4) Klageretten for alle som har stilt liste, gjelder bare når de påstår at anførte feil har rammet deres liste. Klageretten for kandidater gjelder bare når de påstår at anførte feil har rammet deres mandat.

(5) Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.

§ 16-6. Klagefrister

- (1) Klagefristen er fire dager etter valgdagen hvis ikke noe annet følger av denne paragrafen.
- (2) Fristen for å klage på departementets fordeling av stortingsmandatene mellom valgdistriktene er syv dager etter at fordelingen er kunngjort.
- (3) Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets eller valgstyrets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er syv dager etter at overskriftene på de godkjente valglistene er kunngjort.
- (4) Fristen for å klage på vedtak om retting av manntallet er syv dager fra melding om manntallsvedtaket kom frem til klageren.
- (5) Fristen for å klage på distriktsvalgstyrets, fylkesvalgstyrets eller valgstyrets valgoppgjør er fire dager etter at protokollen med valgoppgjøret er kunngjort.
- (6) Fristen for å klage på Valgdirektoratets beregning av utjevningsmandater er fire dager etter at beregningen er kunngjort.
- (7) Fristen for å klage på Stortingets, fylkestingets og kommunestyrets vedtak om hvorvidt valget er gyldig, er syv dager etter at vedtaket er kunngjort.

§ 16-7. Krav til klagen

- (1) En klage skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene som den bygger på.
- (2) Klagen skal settes frem for valgstyret i den kommunen der det påklagede forholdet skjedde.
- (3) Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket.
- (4) Hvis klagen gjelder et klagegrunnlag som har betydning for både fylkestingsvalg og kommunestyrevalg, skal den ansees å gjelde begge valgene.
- (5) En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til kommunen, organet som traff det påklagede vedtaket, klageinstansen, departementet eller Valgdirektoratet før klagefristen har løpt ut. En klage på stortingsvalg er også satt frem i tide hvis den har kommet inn til Stortinget før klagefristen har løpt ut.
- (6) En klage på Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig, skal settes frem for Høyesterett gjennom søksmål mot Stortinget, jf. tvisteloven § 9-2.

§ 16-8. Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- (1) Hvis det organet som fattet vedtaket, er enig i klagen, skal det omgjøre vedtaket. Hvis organet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til riksvalegstyret sammen med en redegjørelse for organets syn på klagen.
- (2) Hvis klagen gjelder noe annet enn et vedtak, og valgstyret er enig i klagen, skal forholdet rettes så lang det er mulig. Hvis forholdet ikke kan rettes, eller valgstyret ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til riksvalegstyret sammen med en redegjørelse for valgstyrets syn på klagen.
- (3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til riksvalegstyret sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.
- (4) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.
- (5) Hvis klagen settes frem etter § 16-2 andre ledd, 16-3 andre ledd eller 16-4 andre ledd, skal den kommunen som klageren er manntallsført i, orienteres.
- (6) Denne paragrafen gjelder ikke klager på Stortingets vedtak om hvorvidt valget er gyldig.

§ 16-9. Klagebehandlingen i riksvallgstyret

- (1) Riksvallgstyret avgjør klager etter § 16-1 bokstav a til e, g og h. Klagene avgjøres i møte etter skriftlig behandling. Riksvallgstyret kan bestemme at møtet skal gå for åpne dører og samtykke til muntlig høring hvis det er særlige grunner til det. Muntlige høringer skal normalt holdes for åpne dører.
- (2) Riksvallgstyret skal gi klageren mulighet til å uttale seg om redegjørelser som er gitt etter § 16-8 første, andre og tredje ledd.
- (3) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold. Riksvallgstyret kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.
- (4) Riksvallgstyret må være fulltallig for å kunne ta avgjørelse. Riksvallgstyrets avgjørelser er endelige og kan ikke bringes inn for domstolene. Avgjørelsene skal begrunnes etter reglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven.
- (5) Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for riksvallgstyret så langt de passer.
- (6) Offentlige organer og enkeltpersoner som har medvirket under valget, plikter uten hinder av taushetsplikt å gi opplysninger og uttalelser som riksvallgstyret ber om.
- (7) Riksvallgstyrets avgjørelser skal kunngjøres. Når alle klager er ferdigbehandlet, skal riksvallgstyrets avgjørelser som gjelder stortingsvalget, meddeles Stortingets presidentskap.

§ 16-10. Riksvallgstyrets adgang til å avvise klager og gi pålegg m.m.

- (1) Riksvallgstyret skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt, eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet. Riksvallgstyrets leder kan avvise klager som er satt frem etter at Stortinget, fylkestinget eller kommunestyret har trådt sammen.
- (2) Hvis riksvallgstyret kommer til at det har skjedd feil, men at vilkårene for ugyldighet etter § 16-11 ikke er oppfylt, eller hvis klagen behandles før valgresultatet er klart, skal klageren gis medhold i at det har skjedd feil.
- (3) Riksvallgstyret skal pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig.

§ 16-11. Riksvallgstyrets adgang til å kjenne valg ugyldig

- (1) Hvis retting av feil ikke er mulig, skal riksvallgstyret kjenne valget ugyldig
 - a. når bestemmelser i Grunnloven, lov eller forskrift om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
 - b. når det har skjedd en handling som oppfyller den objektive gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 151, 152, 153 eller 154, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene
 - c. når det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i bokstav a og b til sammen har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.
- (2) Når riksvallgstyret har behandlet alle klagene, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i første ledd samlet sett har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene. Riksvallgstyret kan i denne vurderingen også ta hensyn til forhold som det ikke er klaget på.
- (3) Valget kan kjennes ugyldig bare i de kommunene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i første ledd har påvirket fordelingen av stemmer til de ulike listene.

(4) Hvis fylkestinget eller kommunestyret har vedtatt at et valg er ugyldig, skal riksvalegstyret kjenne valget gyldig hvis vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt.

§ 16-12. Behandlingen i Høyesterett

(1) Høyesterett avgjør klager på Stortingets vedtak om hvorvidt stortingsvalget er gyldig, jf. § 16-1 bokstav f.

(2) Hvis vilkårene for å behandle et søksmål mot Stortingets vedtak ikke er oppfylt, skal Høyesteretts ankeutvalg ved kjennelse avvise søksmålet.

(3) Hvis ankeutvalget enstemmig finner det klart at søksmålet ikke kan føre frem, kan ankeutvalget ved kjennelse forkaste søksmålet. I motsatt fall henviser ankeutvalget søksmålet til behandling i Høyesterett i plenum.

(4) Har Stortinget kjent valget ugyldig, skal Høyesterett i plenum ved dom kjenne stortingsvalget gyldig hvis vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt.

(5) Høyesterett i plenum skal ved dom kjenne stortingsvalget ugyldig når det foreligger forhold som nevnt i § 16-11 første ledd.

(6) Valget kan bare kjennes ugyldig i de kommunene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i § 16-11 første ledd har påvirket fordelingen av stemmer til de ulike listene.

(7) Hvis Høyesterett i plenum kommer til at vilkårene i § 16-11 første ledd er oppfylt, men forholdet er mulig å rette, skal det avsies dom om retting.

(8) Tvisteloven kapittel 20 gjelder ikke. For øvrig gjelder reglene i tvisteloven så langt de passer.

Kapittel 17. Omvalg

§ 17-1. Når og hvordan omvalg skal gjennomføres

(1) Det skal holdes omvalg hvis Stortinget, Høyesterett eller riksvalegstyret kjenner et valg ugyldig.

(2) Hvis fylkestinget eller kommunestyret kjenner et valg ugyldig, bestemmer riksvalegstyret om det skal gjennomføres omvalg. Omvalg skal bare gjennomføres hvis riksvalegstyret etter en full prøving kommer til at valget er ugyldig.

(3) Ved omvalg skal manntallet fra det opprinnelige valget brukes. Personer som har dødd eller mistet stemmeretten før omvalget, skal strykes fra manntallet. Personer som feilaktig var innført i eller utelatt fra det opprinnelige manntallet, skal strykes fra eller innføres i manntallet.

(4) Ved omvalg skal valglistene fra det opprinnelige valget brukes. Kandidater som har dødd eller ikke lenger er valgbare, skal strykes fra valglistene. § 5-11 andre ledd gjelder tilsvarende.

§ 17-2. Hvem som fungerer som stortingsrepresentanter ved omvalg

Hvis det skal holdes omvalg, skal de nyvalgte representantene bli sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 17-3. Hvem som fungerer som fylkestingsmedlemmer eller kommunestyremedlemmer ved omvalg

(1) Hvis riksvalegstyret kjenner fylkestingsvalget eller kommunestyrevalget ugyldig før det nye fylkestingets eller kommunestyrets konstituerende møte, skal valgperioden for de sittende fylkestingsmedlemmene eller kommunestyremedlemmene forlenges inntil omvalget er endelig godkjent.

(2) Hvis det nyvalgte fylkestinget eller kommunestyret kjenner valget ugyldig, og riksvvalgstyret deretter bestemmer at det skal holdes omvalg, skal de nyvalgte fylkestingsmedlemmene eller kommunestyremedlemmene bli sittende i vervene inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 17-4. Forskrift

Departementet kan gi forskrift om unntak fra denne lovens bestemmelser om frister og om adgangen til å forhåndsstemme, hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget.

Kapittel 18. Forlenget eller utsatt valgting eller omvalg ved ekstraordinære hendelser

§ 18-1. Forlenget eller utsatt valgting eller omvalg ved stortingsvalg

(1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Stortinget med stemmene fra to tredjedeler av medlemmene forlenge valgtinget med inntil én dag eller utsette valgtinget. Et vedtak om å forlenge eller utsette valgtinget kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

(2) Valgtinget skal være avsluttet innen én måned etter den dagen Kongen i statsråd har fastsatt som valgdag.

(3) Hvis Stortinget ikke kan samles, kan Kongen i statsråd forlenge valgtinget med inntil én dag eller utsette valgtinget i inntil syv dager. Vilkårene nevnt i første og andre ledd gjelder da tilsvarende.

(4) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan det sittende Stortinget med stemmene fra to tredjedeler av Stortingets medlemmer bestemme at det skal holdes omvalg. Et vedtak om å holde omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

§ 18-2. Forlenget eller utsatt valgting eller omvalg ved fylkestingsvalg og kommunestyrevalg

(1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kongen i statsråd forlenge valgtinget med inntil én dag eller utsette valgtinget. Et vedtak om å forlenge eller utsette valgtinget kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

(2) Valgtinget skal være avsluttet innen én måned etter den dagen Kongen i statsråd har fastsatt som valgdag.

(3) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kongen i statsråd bestemme at det skal holdes omvalg. Et vedtak om å holde omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

§ 18-3. Omvalg

Ved omvalg etter §§ 18-1 eller 18-2 gjelder § 17-1 tredje og fjerde ledd tilsvarende. Ved omvalg etter § 18-1 gjelder også § 17-2 tilsvarende.

§ 18-4. Første opptelling av stemmesedler som er avgitt på forhånd

(1) Hvis valgtinget forlenges eller utsettes, kan opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd, tidligst starte dagen før det forlengede eller utsatte valgtinget avsluttes.

(2) Har opptellingen startet, skal den stoppes. Opptellingen kan fortsette dagen før valgtinget avsluttes.

§ 18-5. Offentliggjøring av valgresultater

Hvis valgtinget forlenges til etter klokken 21 på valgdagen, er det ikke tillatt å offentliggjøre valgresultater før valgtinget er avsluttet.

§ 18-6. Hvem som fungerer som fylkestingsmedlemmer eller kommunestyremedlemmer ved omvalg

(1) Hvis Kongen i statsråd har bestemt at det skal holdes omvalg etter § 18-2 tredje ledd før det nye fylkestinget eller kommunestyret har konstituert seg, skal valgperioden for de sittende fylkestingsmedlemmene eller kommunestyremedlemmene forlenges inntil omvalget er endelig godkjent.

(2) Hvis Kongen i statsråd har bestemt at det skal holdes omvalg etter § 18-2 tredje ledd etter det nyvalgte fylkestingets eller kommunestyrets konstituerende møte, skal de nyvalgte fylkestingsmedlemmene eller kommunestyremedlemmene bli sittende i vervene inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 19. Nytt valgoppgjør i perioden

§ 19-1. Nytt valgoppgjør til Stortinget

(1) Stortinget skal gi distriktsvalgstyret melding hvis plassen til en representant eller vararepresentant i Stortinget blir stående ubesatt. Distriktsvalgstyret skal deretter foreta et nytt valgoppgjør.

(2) Distriktsvalgstyret skal utstede fullmakt til den nye representanten eller vararepresentanten. Fullmakten skal vise hvilket nummer i rekkefølgen av representanter eller vararepresentanter den valgte skal ha. Hvis fullmakten gjelder en vararepresentant, skal den også oppgi hvilken representant han eller hun skal erstatte. Fullmakten skal sendes til Stortinget.

(3) Distriktsvalgstyret skal informere den nye representanten eller vararepresentanten om valget.

§ 19-2. Nytt valgoppgjør til fylkestinget eller kommunestyret

(1) Fylkesordføreren skal gi fylkesvalgstyret melding hvis plassen til en representant i fylkestinget blir stående ubesatt. Ordføreren skal gi valgstyret melding hvis plassen til en representant i kommunestyret blir stående ubesatt. Fylkesvalgstyret eller valgstyret gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

(2) Hvis fylkesordføreren eller ordføreren mener det er nødvendig, skal fylkesvalgstyret eller valgstyret gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til en vararepresentant er blitt ledig.

(3) Fylkesvalgstyret eller valgstyret skal informere den nye representanten eller vararepresentanten om valget.

(4) Hvis plassen til en vararepresentant er blitt ledig og ikke kan fylles gjennom et nytt valgoppgjør, kan den gruppen som har fått en ledig vararepresentantplass, foreslå hvem som skal fylle plassen. Gruppen informerer deretter fylkesvalgstyret eller valgstyret, som velger den foreslåtte personen hvis han eller hun er valgbar og har samtykket til å la seg velge. Hvis kommunestyrevalget er holdt som flertallsvalg, skal kommunestyret foreslå en person til den ledige plassen. Fjerde ledd andre punktum gjelder tilsvarende.

Kapittel 20. Bruk av elektronisk valggjennomføringssystem

§ 20-1. Elektronisk valggjennomføringssystem

(1) Departementet skal stille til rådighet et elektronisk valggjennomføringssystem som kommunene og fylkeskommunene skal bruke.

(2) Hvis kommunene eller fylkeskommunene teller stemmesedlene maskinelt, skal systemet benyttes.

§ 20-2. Forskrift

Departementet kan gi forskrift om krav til bruk av det elektroniske valggjennomføringssystemet.

Kapittel 21. Forskjellige bestemmelser

§ 21-1. Forsøk i forbindelse med valg

- (1) Kongen i statsråd kan godkjenne forsøk
 - a. med gjennomføring av valg som avviker fra bestemmelsene i loven her
 - b. med direkte valg av andre folkevalgte organer enn loven her gjelder for.
- (2) Kongen i statsråd fastsetter vilkår for forsøk og bestemmer hvilke bestemmelser som kan fravikes.

§ 21-2. Tilgang til manntallet og det øvrige materiellet

- (1) Tilgang til manntallet kan bare gis til
 - a. offentlig ansatte som har behov for slik tilgang for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver
 - b. forskere i vitenskapelig øyemed etter samtykke fra folkeregistermyndigheten
 - c. andre når det følger av loven her.
- (2) Tilgang til det øvrige valgmateriellet kan bare gis til forskere i vitenskapelig øyemed etter samtykke fra rette myndighet.

§ 21-3. Taushetsplikt

Personer som gjennom oppdrag i forbindelse med valget får kjennskap til hvordan en velger har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 21-4. Beregning av frister

- (1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist, faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmeste etterfølgende hverdag.
- (2) Hvis en frist ender på en lørdag eller en helligdag, forlenges fristen til nærmeste etterfølgende hverdag.
- (3) Hvis en dato som er det tidligste tidspunktet for en handling etter loven her, faller på en lørdag eller en helligdag, kan handlingen først utføres nærmeste etterfølgende hverdag.
- (4) Hvis en dato som er det seneste tidspunktet for en handling etter loven her, faller på en lørdag eller helligdag, kan handlingen utføres også nærmeste etterfølgende hverdag.

§ 21-5. Oversittelse av frister

Hvis en melding eller klage gis etter utløpet av en frist etter loven her, kan den bare tas til behandling hvis fristoversittelsen skyldes hindringer som var utenfor melderens eller klagerens kontroll, og som det var uforholdsmessig tyngende å overvinne.

§ 21-6. Opplysninger til valgstatistikk

Distriktsvalgstyrene, fylkesvalgstyrene og valgstyrene plikter å gi departementet og Statistisk sentralbyrå de opplysningene som departementet eller Statistisk sentralbyrå mener er nødvendige for å kunne offentliggjøre valgresultater eller lage offisiell valgstatistikk.

§ 21-7. Valgobservasjon

(1) Departementet kan akkreditere nasjonale og internasjonale valgobservatører fra institusjoner eller organisasjoner til å observere gjennomføringen av valg til Stortinget, fylkesting eller kommunestyre.

(2) Kommunene og fylkeskommunene har plikt til å ta imot akkrediterte valgobservatører og tilrettelegge for valgobservasjon.

§ 21-8. Offentliggjøring av valgresultater

Det er ikke tillatt å offentliggjøre valgresultater før klokken 21 på valgdagen.

§ 21-9. Overtredelsesgebyr

(1) Et foretak eller en enkeltperson som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 18-5 eller § 21-8, kan av Medietilsynet ilegges et overtredelsesgebyr på inntil 28 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Med foretak menes her selskap, samvirkeforetak, forening eller annen sammenslutning, enkeltpersonforetak, stiftelse, bo eller offentlig virksomhet.

(2) Ved utmålingen av gebyret skal det særlig legges vekt på

- a. hvor grov overtredelsen er
- b. om overtredelsen er begått for å fremme foretakets eller personens interesser
- c. om foretaket eller personen har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- d. om foretaket eller personen har brutt forbudet i § 18-5 eller § 21-8 tidligere
- e. foretakets eller personens økonomiske evne.

Dersom overtredelsen er begått av et foretak, skal det også legges vekt på om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen.

(3) Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 21-10. Klage på vedtak om overtredelsesgebyr m.m.

(1) Et vedtak om overtredelsesgebyr kan påklages til en uavhengig klagenemnd som oppnevnes av Kongen. Nemnda skal ha tre medlemmer. Kongen fastsetter hvem som skal være nemndas leder.

(2) Klagenemnda kan ikke av eget tiltak omgjøre Medietilsynets vedtak.

(3) Det kan ikke gis generelle instruksjoner om Medietilsynets eller klagenemndas håndheving av bestemmelsene om overtredelsesgebyr i loven her eller gis pålegg om deres myndighetsutøvelse i enkelttilfeller. Vedtakene deres kan ikke omgjøres.

(4) Departementet kan gi forskrift om oppnevning og sammensetning av klagenemnda og om gjennomføringen av vedtak om overtredelsesgebyr, blant annet om innkreving av og betalingsfrist for gebyr.

Kapittel 22. Ikrafttredelse og endringer i andre lover

§ 22-1. Ikrafttredelse

(1) Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.

(2) Kongen kan sette i kraft og oppheve de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 22-2. Endringer i andre lover

Fra den tiden loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold gjøres følgende endringer:

§ 2-4 første ledd skal lyde:

Ved valg til Sametinget velges medlemmer med varamedlemmer fra følgende valgkretser:

1. Østre valgkrets/Nuortaguovllu válgabiire: kommunene Sør-Varanger, Nesseby, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Tana, Berlevåg, Lebesby og Gamvik i Finnmark fylke
2. Ávjovári valgkrets/Ávjovári válgabiire: kommunene Karasjok, Kautokeino og Porsanger i Finnmark fylke
3. Nordre valgkrets/Davveguovllu válgabiire: kommunene Nordkapp, Måsøy, Hammerfest, Alta, Hasvik og Loppa i Finnmark fylke og kommunene Skjervøy, Kvænangen og Nordreisa i Troms fylke
4. Gáisi valgkrets/Gáiseguovllu válgabiire: kommunene Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Karlsøy, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Bardu, Senja og Sørreisa i Troms fylke
5. Vesthavet valgkrets/Viestarmera válggabiirra/Viestarmeara válgabiire: kommunene Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Tjeldsund, Ibestad, Harstad og Kvæfjord i Troms fylke og kommunene fra og med Saltdal, Beiarn og Meløy og nordover i Nordland fylke
6. Sørsamisk valgkrets/Áarjel-Saepmie veeljemegievlie: kommunene fra og med Rana og Rødøy og sørover i Nordland fylke, Trøndelag fylke, kommunene Surnadal og Sunndal i Møre og Romsdal fylke og kommunene Engerdal, Rendalen, Os, Tolga, Tynset og Folldal i Innlandet fylke
7. Sør-Norge valgkrets/Lulli-Norgga válgabiire: de kommunene i Møre og Romsdal og Innlandet fylker som ikke tilhører valgkrets 6, samt fylkene Vestland, Rogaland, Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Akershus, Østfold og Oslo.

§ 2-4 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Deretter fordeles de øvrige 25 mandatene forholdsmessig mellom valgkretsene på grunnlag av antall manntallsførte etter fordelingsmåten fastsatt i valgloven § 11-3 tredje og fjerde ledd.

§ 2-9 andre ledd skal lyde:

Medlemmer som blir ansatt i Sametingets administrasjon, trer ut av Sametinget for resten av valgperioden.

2. I lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser skal § 6 lyde:

§ 6. Vedtak om grensejustering

Kongen gjer vedtak om justering av grenser mellom kommunar og mellom fylke. Dersom grensejustering mellom fylke inneber at ein eller fleire heile kommunar blir flytta over til eit anna fylke, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

3. I lov 17. juni 2005 nr. 102 om visse forhold vedrørende de politiske partiene gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd første strekpunkt skal lyde:

- å legge til rette for valg etter valgloven gjennom en offentlig registreringsordning for de politiske partiene,

§ 3 andre ledd bokstav d skal lyde:

- d. erklæring fra minst 10 000 personer som har stemmerett ved stortingsvalg, om at de ønsker partinavnet registrert. Den som avgir erklæring, må ha nådd stemmerettsalderen innen utløpet av det kalenderår søknaden fremsettes. Settes søknaden frem mindre enn ett år før et valg, er det tilstrekkelig at stemmerettsalderen er nådd innen utløpet av valgåret. Av erklæringen skal fremgå navnet, fødselsdatoen og adressen til den som har avgitt den. Erklæringen skal være underskrevet og datert av den som har avgitt den. Ingen erklæring skal være mer enn ett år eldre enn søknaden.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Endring av registrert partinavn. Sammenslåing av partier under nytt navn

(1) Et registrert politisk parti kan søke om å få endre det registrerte partinavnet. Bestemmelsene i § 3 gjelder tilsvarende. Til erstatning for stiftelsesprotokoll skal det legges ved protokoll fra det møtet hvor det ble vedtatt å endre navnet på partiet. Hvis partiet fikk minst 5 000 stemmer i hele landet ved siste stortingsvalg, gjelder ikke vilkårene i § 3 annet ledd bokstav d.

(2) Hvis to eller flere registrerte partier slår seg sammen og søker registrering under et nytt navn, anses det for søknad om navneendring. Til erstatning for stiftelsesprotokoll skal det legges ved protokoll fra det møtet hvor det ble vedtatt å slå partiene sammen og søke registrering under et nytt navn. Hvis ett av partiene fikk minst 5 000 stemmer i hele landet ved siste stortingsvalg, gjelder ikke vilkårene i § 3 annet ledd bokstav d.

§ 9 nytt andre punktum skal lyde:

Departementet kan også gi forskrift om krav til elektronisk underskrift på erklæringer om ønske om registrering av partinavn etter § 3 og om endring av registrert partinavn etter § 4 gjennom en godkjent elektronisk løsning.

4. I lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner gjøres følgende endringer:

§ 7-1 andre ledd første punktum skal lyde:

Som første sak i det konstituerende møtet tar kommunestyret og fylkestinget stilling til om kommunestyrevalget eller fylkestingsvalget er gyldig, jf. valgloven § 15-2 første ledd og § 15-3 første ledd.

§ 7-1 nytt sjette og syvende ledd skal lyde:

Hvis valgperioden for de sittende kommunestyremedlemmene eller fylkestingsmedlemmene forlenges ved et omvalg, jf. valgloven § 17-3 første ledd og § 18-6 første ledd, forlenges funksjonstiden tilsvarende for medlemmer av andre folkevalgte organer i kommunene og fylkeskommunene, med et tillegg på inntil to måneder.

Hvis de nyvalgte kommunestyremedlemmene eller fylkestingsmedlemmene blir sittende i vervene ved et omvalg, jf. valgloven § 17-3 andre ledd og § 18-6 andre ledd, blir funksjonstiden til medlemmene av andre folkevalgte organer i kommunene og fylkeskommunene forlenget inntil omvalget til kommunestyret eller fylkestinget er endelig godkjent, med et tillegg på inntil to måneder.

§ 7-2 andre ledd skal lyde:

Valgbarhet og plikt til å ta imot valg til kommunestyret og fylkestinget er regulert i valgloven §§ 3-2 og 3-4.

§ 7-3 sjette ledd oppheves. Nåværende syvende ledd blir sjette ledd.

§ 11-9 andre ledd første punktum skal lyde:

Et vedtak treffes med flertallet av de avgitte stemmene hvis ikke noe annet følger av denne loven eller av valgloven § 9-1 femte ledd.

§ 27-2 andre ledd ny bokstav d skal lyde:

d. avgjørelse om kommunestyrevalget eller fylkestingsvalget er gyldig, jf. valgloven § 15-2 første ledd og § 15-3 første ledd.

5. I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff skal § 151 andre ledd lyde:

Med offentlig valg menes folkeavstemning, valg etter valgloven og valg etter sameloven kapittel 2.